

परिपत्रक

जाक्र/शिउसं/पुवि/प्राथ.माध्य.उमाध्य./२०१६ /224E
शिक्षण उपसंचालक, पुणे विभाग, पुणे-१
यांचे कार्यालय,
दिनांक :- २/०२/२०१६ .

2 FEB 2016

प्रति,

- १) शिक्षण प्रमुख, पुणे महानगरपालिका शिक्षण मंडळ,पुणे
- २) शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक/प्राथमिक) सर्व
- ३) प्रशासन अधिकारी, पिंपरीचिंचवड/न.पा. शिक्षण मंडळ (सर्व)

विषय : विद्यार्थ्यांना अपघात होतील अशा जोखीम असलेल्या ठिकाणी आणि जिवीतास धोका निर्माण होईल अशा जोखीम असलेल्या ठिकाणी सहली नेण्यास प्रतिबंध करणेबाबत.

संदर्भ : १. अबेदाइनामदार महाविद्यालय, पुणे या शाळेचे १३ विद्यार्थी समुद्रात बुडून मृत्युमुखी पडल्याची घटना दि. १.०२.२०१६

उपरोक्त संदर्भीय विषयान्वये आपणास कळविण्यात येते की, अबेदा इनामदार, पुणे या महाविद्यालयाची सहल मुरुड-जंजिरा याठिकाणी असताना समुद्रात बुडून विद्यार्थी मृत्युमुखी पडले या पार्श्वभूमीवर प्राथमिक/माध्यमिक/उच्च माध्यमिक शाळेच्या सहली काढताना शासन परिपत्रकातील नियमावलीनुसार पालन करावे असे प्राचार्य, मुख्याध्यापक पुणे विभागातील सर्व माध्यमाच्या, सर्व व्यवस्थापनाच्या शाळा कनिष्ठ महाविद्यालये यांना कळविण्यात यावे, याबाबत खालीलप्रमाणे दक्षता घेण्यात यावी.

- १) समुद्राचे बीच, अतिजोखीमेची पर्वतावरील ठिकाणे , नदी, तलाव, विहिरी तसेच उंच टेकड्या इत्यादी ठिकाणी शैक्षणिक सहलींचे आयोजन करण्यात येवू नये.
- २) विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक सहली नेण्यापूर्वी दोन प्रशिक्षित शिक्षकांच्या मार्गदर्शनाखाली सहलीबाबत इतंभूत माहिती देण्यासाठी तसेच आपत्कालीन परिस्थिती उद्भवल्यास बचाव करण्याबाबत विद्यार्थ्यांना प्रशिक्षण देण्यात यावे.
- ३) विद्यार्थ्यांना सहलीसाठी नेणार असल्यास सोबत प्रथमोपचार पेटी असावी स्थानिक डॉक्टरांचे तसेच जेथे सहल जाणार आहेत तेथील शासकीय रुग्णालयांचे संपर्क क्रमांक सोबत ठेवावेत.
- ४) सहलीचे नियोजन करताना त्याचा आराखडा पालकांपर्यंत पोहोचवला जावा, पालकांच्या सूचनाही विचारात घ्याव्यात तसेच गरज भासल्यास पालकांचा एक प्रतिनिधी सहलीसोबत ठेवावा.
- ५) सहलीला निघण्यापूर्वी विद्यार्थ्यांच्या पालकांकडून संमतीपत्र घेणे बंधनकारक राहिल.
- ६) सहलीचे ठिकाण निश्चित झाल्यानंतर संबंधित ठिकाणाच्या भौगोलिक वातावरणानुसार घ्यावयाची काळजी व प्राथमिक उपचार इत्यादीबाबत विद्यार्थ्यांना सखोल मार्गदर्शन केले जावे.
- ७) सहली नेहताना फक्त एसटी, बस तसेच अन्य शासकीय मान्यता असलेल्या आरटीओने मान्य केलेल्या वाहनांतूनच सहली घेवून जाव्यात.
- ८) दहा विद्यार्थ्यांच्या मागे एक शिक्षक असावा.
- ९) सहलीला आलेल्या विद्यार्थिनींना एकटे-दुकटे व नजरेआड फिरण्यास सोडू नये
- १०) शिक्षकांनी तंबाखू, गुटखा तसेच अन्य मादक पदार्थांचे सेवन करू नये.
- ११) सहलीला जाणा-या विद्यार्थ्यांना मोबाईल फोनचा वापर करण्याची मुभा देण्यात यावी, तसेच सतत पालकांच्या संपर्कात राहण्याच्या सूचना देण्यात याव्यात.

- १२) हायस्कूलच्या विद्यार्थ्यांना ट्रेकिंग, जलक्रीडा इत्यादी परवानगी देण्यात येवू नये.
- १३) विद्यार्थ्यांना सहलीस येण्याची सक्ती करण्यात येवू नये.
- १४) विद्यार्थ्यांकडून शैक्षणिक सहलीसाठी जादा वर्गणी/जादा शुल्क गोळा करण्यात येवू नये.
- १५) माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विद्यार्थ्यांच्या सहलीचा कालावधी एका मुवकामापेक्षा जास्त असू नये.
- १६) राज्याबाहेरील सहलीस परवानगी दिली जाणार नाही.
- १७) सहलीतील विद्यार्थ्यांच्या संरक्षणाची सर्व जबाबदारी संबंधित विद्यालयाचे प्राचार्य, मुख्याध्यापक, सहलीतील सर्व शिक्षक यांची राहिल.
- १८) सहलीत विद्यार्थिनीचा सहभाग असल्यास महिला शिक्षिका तसेच एक महिला पालक प्रतिनिधी बरोबर असणे आवश्यक राहिल.
- १९) विद्यार्थी/विद्यार्थिनीबरोबर कोणतेही गैरवर्तन होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.
- २०) सहलीत शाळेचे विद्यार्थी, शिक्षक, शाळेने नॉमिनेटेड केलेला पालक प्रतिनिधी यांच्या व्यतिरिक्त बाहेरील कोणाचाही समावेश राहणार नाही.
- २१) प्राथमिक, माध्यमिक, उच्चमाध्यमिक शाळांनी सहली काढताना संबंधित गटशिक्षणाधिकारी, शिक्षणाधिकारी, शिक्षण प्रमुख, शिक्षण उपसंचालक यांची लेखी परवानगी घेणे बंधनकारक राहिल तसेच संबंधित अधिका-यांना सहलीच्या सर्व बाबी लेखी स्वरूपात अवगत कराव्यात.
- २२) प्राथमिक शाळेच्या सहली ह्या परिसर भेट तसेच संध्या ५.०० पर्यंत परत घरी अशा स्वरूपाच्या असाव्यात.
- २३) सह्यासी खेळ, वॉटरपार्क, अँडव्हेंचर पार्क असलेल्या ठिकाणी सहली काढण्यात येवू नयेत.
- २४) रेल्वे क्रॉसिंगवरून बस नेताना शिक्षकांनी सावधानी बाळगावी, रेल्वेचे फाटक नसलेल्या ठिकाणी रेल्वे पुढे गेल्याची खात्री करूनच बस पुढे घेवून जावी.
- २५) रात्रीचेवळी प्रवास टाळावा.
- २६) शाळेच्या शिक्षकांच्या निष्काळजीपणामुळे अपघात झाल्यास संबंधित शिक्षक, मुख्याध्यापक, प्राचार्य, संस्थेचे संबंधित जबाबदार पदाधिकारी या सर्वांवर नियमानुसार गरज भासल्यास कायदेशीर कारवाई / कठोर कारवाई/शिस्तभंगाची कारवाई संबंधित शिक्षणाधिकारी यांचेमार्फत करण्यात यावी.
- २७) विद्यार्थ्यांची हेळसांड, कृचंबना झाल्यास, मानसिक/शारिरीक जास झाल्यास तशी पालकांकडून तक्रार आल्यास संबंधित जबाबदार शिक्षक, मुख्याध्यापक, प्राचार्य यांचेविरुद्ध कडक कारवाई केली जाईल. वरील सूचनांचे काटेकोरपणे पालक करून व तसे हमीपत्र प्राचार्यांकडून १००/-रुपयाचे बाँडवर घेवून मगच सहलीला परवानगी दिली जावी. हलगर्जीपण करणा-या अधिका-यांवरसुद्धा कठोर कारवाई केली जाईल याची नोंद घ्यावी.

(रामचंद्र जाधव)

शिक्षण उपसंचालक
पुणे विभाग, पुणे.

प्रत :

- १) मा. प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- २) मा. आयुक्त शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ३) मा. शिक्षण संचालक (माध्यमिक) महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ४) मा. शिक्षण संचालक (प्राथमिक) महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ५) सर्व संबंधित अधिकारी
- ६) सर्व प्राचार्य, मुख्याध्यापक, संस्थाचालक(सर्व) पुणे विभाग, पुणे